

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **K uplatneniu práva na finančné zadostučinenie spotrebiteľa podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a k určeniu jeho výšky**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7. 12. 2017
2. **Priznanie k trestnému činu nie je poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n) Trestného zákona**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3To/56/2017 zo dňa 19. 7. 2017
3. **K možnosti podania odvolania proti rozhodnutiu o trovách exekúcie podľa Civilného sporového poriadku**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoE/108/2017 zo dňa 29. 6. 2017
4. **K vplyvu jednorazových výdavkov v prospech maloletého dieťaťa na zvýšenie výživného**
Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 12CoP/4/2017 zo dňa 7. 9. 2017
5. **K vzťahu uloženia ochranného liečenia ústavnou formou a závažnosti činu inak trestného**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 23Tos/82/2017 zo dňa 19. 7. 2017
6. **K výkladu skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona**
Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6To/8/2017 zo dňa 6. 9. 2017
7. **Ku kritériám pri určovaní obvyklého pobytu dieťaťa podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003**
Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 9CoP/34/2017 zo dňa 12. 9. 2017
8. **K splneniu podmienok pre podmienené prepustenie u recidivistov**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 8Tos/85/2017 zo dňa 11. 9. 2017
9. **Podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 3Tos/76/2017 zo dňa 14. 7. 2017
10. **K podstate inštitútu prikázania/delegácii veci z dôvodu vhodnosti v zmysle nového CSP**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Ndc 14/2017 zo dňa 23. 11. 2017
11. **K dokazovaniu platobnej neschopnosti dlžníka pre naplnenie objektívnej stránky trestného činu zvýhodňovania veriteľa**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 61/2016 zo dňa 27. 10. 2017
12. **Rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR nemožno zahrnúť do pojmu „ustálená rozhodovacia prax“**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 129/2017 zo dňa 31. 10. 2017
13. **K prípustnosti dovolania z dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 5/2017 zo dňa 31. 10. 2017
14. **K otázke účastníctva v umorovacom konaní**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 139/2016 zo dňa 31. 10. 2017
15. **K otázke zákonnosti určenia primeranej náhrady za vyvlastnenie správnym orgánom**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sžk 15/2016 zo dňa 8. 11. 2017

1. K uplatneniu práva na finančné zadostučinenie spotrebiteľa podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a k určeniu jeho výšky

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7. 12. 2017

Anotácia:

Rozhodnutie ponúka výklad úpravy práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie. Vysvetľuje, aké predpoklady je potrebné splniť pre vznik tohto nároku.

Právna veta:

- I. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadostučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.
- II. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.
- III. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá hrozila žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom na zaplatenie sumy 1 759,46 Eur s príslušenstvom. Priznaná suma 1 100 Eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov.

Právna oblasť: Ochrana spotrebiteľa

Právny inštitút: Finančné zadostučinenie za porušenie práv spotrebiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 250/2007 Z. z. – § 3 ods. 5

2. Priznanie k trestnému činu nie je poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n) Trestného zákona

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3To/56/2017 zo dňa 19. 7. 2017

Anotácia:

Krajský súd Banská Bystrica poskytuje ako odvolací súd v predkladanom rozhodnutí interpretáciu poľahčujúcej okolnosti upravenej v ustanovení § 36 písm. n) Trestného zákona, podľa ktorého sa za poľahčujúce považuje (aj) napomáhanie páchatela pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom.

V súvislosti s výkladom vyššie uvedeného ustanovenia Krajský súd Banská Bystrica konštatoval, že napomáhanie páchatela pri objasňovaní trestnej činnosti musí mať formu jeho aktívnej spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní – páchatel teda musí minimálne menovať dôkazy, ktoré príslušným orgánom objasnia okolnosti spáchania trestného činu. Podľa názoru krajského súdu páchatelovi rozhodne nesvedčí benefit v podobe poľahčujúcej okolnosti podľa ustanovenia § 36 písm. n) Trestného zákona, ak jeho aktivita pri objasňovaní trestnej činnosti spočívala len v priznaní (alebo čiastočnom priznaní) k spáchaniu vyšetrovanej (resp. posudzovanej) trestnej činnosti.

Právna veta:

Ak obžalovaný tvrdil, že napomáhal orgánom činným v trestnom konaní, odvolací súd poznamenáva, že v zmysle § 36 písm. n) Tr. zák. je uvedená poľahčujúca okolnosť založená na aktívnej spolupráci páchatela pri objasňovaní svojej trestnej činnosti, pričom vyžaduje aktívnu účasť pri vyšetrovaní trestnej činnosti, a to najmä vo forme uvádzania takých dôkazov, ktoré slúžia na objasnenie skutkových okolností daného trestného činu a jej hodnotenie je závislé od toho, do akej miery páchatel sám svojim prístupom participuje na objasnení trestného činu. V prípade, ak obžalovaný sa ku skutku len priznal, resp. priznal len čiastočne bez toho, aby aktívne spolupracoval s vyšetrovateľom pri objasňovaní svojej trestnej činnosti, takúto poľahčujúcu okolnosť nie je možné priznať.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Poľahčujúce okolnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 36 písm. n)

pre ČR: 40/2009 Sb. – § 41 písm. l)

3. K možnosti podania odvolania proti rozhodnutiu o trovách exekúcie podľa Civilného sporového poriadku

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5CoE/108/2017 zo dňa 29. 6. 2017

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v predkladanom rozhodnutí posudzoval odvolanie Sociálnej poisťovne proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie zastavil exekúciu a zároveň Sociálnej poisťovni uložil, aby súdnemu exekútorovi nahradila trovy exekúcie. Exekúcia bola zastavená pre výmaz povinného z obchodného registra s tým, že povinný bol zrušený bez likvidácie a súd mal teda za to, že bol nemajetný, resp. jeho majetok nepostačoval ani na úhradu trov exekúcie. Sociálna poisťovňa pôvodne namietala, že k zastaveniu exekúcie malo dôjsť preto, že povinný zanikol a nie preto, že by mal povinný nedostatok majetku; tým pádom by súd nemal exekútorovi ani priznávať nárok na náhradu trov exekúcie.

Krajský súd Trenčín však vec nakoniec vyriešil úplne inak. V rozhodnutí k odvolaniu Sociálnej poisťovne uviedol, že po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku má za to, že vo vzťahu k trovám exekúcie nemôže analogicky aplikovať ustanovenie § 357 písm. m) Civilného sporového poriadku, ktoré pripúšťa odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Otázka trov exekučného konania je podľa jeho názoru komplexne upravená v Exekučnom poriadku a pokiaľ by chcel zákonodarca účinnosťou novej právnej úpravy odvolanie proti rozhodnutiu o náhrade trov exekučného konania pripustiť, urobil by tak výslovné. Pre úplnosť dodajme, že rozhodnutie sa týka Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 3. 2017; závery rozhodnutia sa však môžu uplatniť aj na znenie účinné od 1. 4. 2017.

Právna veta:

Vo vzťahu k trovám exekúcie nie je možné aplikovať ustanovenie § 357 písm. m) CSP. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že trovy exekúcie predstavujú osobitný inštitút, upravený Exekučným poriadkom, odlišný od trov konania. Tropy exekúcie majú vlastnú definíciu v Exekučnom poriadku, vlastný okruh účastníkov konania o trovách exekúcie, vlastnú úpravu nárokov jednotlivých účastníkov vo vzťahu k trovám exekúcie, osobitný spôsob ich uplatňovania (pokiaľ nedôjde k zastaveniu exekúcie, o trovách exekúcie sa ani nerozhoduje, súdny exekútor ich vymôže ako súčasť exekučného nároku) a tiež osobitný spôsob rozhodovania v prípadoch, keď sa o nich rozhoduje (nerozhoduje sa osobitne o nároku a osobitne o výške, ale rozhoduje sa o tom, kto a v akej výške trovy exekúcie platí; vo vzťahu k odmene súdneho exekútora ani nejde o rozhodovanie o náhrade trov, ale priamo o zaplatení odmeny súdneho exekútora. Za takýchto okolností absencia výslovného ustanovenia výnimky zo všeobecnej zásady neprípustnosti odvolania nemožno interpretovať inak než (v súlade s § 355 ods. 1 CSP) nepripustenie odvolania vo vzťahu k trovám exekúcie. Rozhodnutie o trovách exekúcie z vyššie uvedených dôvodov nemožno ani „primerane“ subsumovať pod rozhodnutie „o nároku na náhradu trov konania“ podľa § 357 písm. m) CSP. Napokon, pokiaľ by zákonodarca bol chcel novou procesnou úpravou pripustiť odvolanie proti rozhodnutiam súdov prvej inštancie o trovách exekúcie (ktoré v procesnej úprave účinné do 30.06.2016 prípustné nebolo), bol by tak urobil spôsobom, ktorý by nepripúšťal pochybnosti, a to buď vloženie vety „Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie“ do Exekučného poriadku, čo je formulácia štandardná v úprave exekučného konania, alebo výslovným uvedením trov exekúcie v § 357 CSP ako výnimky zo zásady neprípustnosti odvolania proti uzneseniam súdov prvej inštancie.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odvolanie, trovy exekúcie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 355 ods. 2, § 357 písm. m)
233/1995 Z. z. – § 195 a nasl., § 200, § 202 ods. 3

pre ČR: V ČR sa rozhodnutie pre rozdielnosť právnych úprav neuplatní

4. K vplyvu jednorazových výdavkov v prospech maloletého dieťaťa na zvýšenie výživného

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 12CoP/4/2017 zo dňa 7. 9. 2017

Anotácia:

Krajský súd Nitra v predkladanom rozhodnutí posudzoval okolnosti pre určenie zvýšeného výživného pre maloleté dieťa, ktoré spočívali (okrem iného) v tom, že od posledného rozhodnutia o určení výživného boli v prospech maloletého dieťaťa vynaložené výdavky jednorazového charakteru (konkrétne išlo o napríklad o dioptrické okuliare a náklady na detský letný tábor). Rodič povinný k zaplateniu výživného (v tomto prípade otec) namietal, že jednorazové výdavky by nemali byť dôvodom pre zvyšovanie výživného.

Krajský súd Nitra na margo argumentácie o bezvýznamnosti jednorazových výdavkov pre zvýšenie výživného uviedol, že odôvodnené potreby maloletých detí môžu byť uspokojované aj jednorazovými výdavkami, ktoré nemôže niesť len rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará. Pri určovaní novej výšky výživného by teda mal súd zohľadniť uvedené výdavky, a to tak, že určí alikvotný mesačný podiel z jednorazových výdavkov za určité posudzované obdobie.

Právna veta:

Aj keď ide o jednorazový výdavok (okuliare, letný tábor, a pod.), uspokojujú sa ním odôvodnené životné potreby detí, a preto sa na týchto výdavkoch majú podieľať obaja rodičia, t. j. aj otec v rámci platenia výživného. Pokiaľ sa jednorazový výdavok alikvotne premietne do mesačných výdavkov, ktorými sú uspokojované životné potreby detí, je logické, že nastane zvýšenie finančných prostriedkov, ktoré musí rodič v rámci mesiaca na výživu detí vynakladať.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 2, 3 a 4
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 915 odst. 1, § 917

5. K vzťahu uloženia ochranného liečenia ústavnou formou a závažnosti činu inak trestného

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 23Tos/82/2017 zo dňa 19. 7. 2017

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v predkladanom rozhodnutí posudzoval nutnosť uloženia ochranného liečenia ústavnou formou v prípade osoby, u ktorej bolo pre duševnú chorobu v zmysle choromyselnosti zastavené trestné stíhanie pre prečin nebezpečného vyhrážania a pre prečin hanobenia rasy, národa a presvedčenia.

V súvislosti s vyhodnocovaním nutnosti uloženia ochranného liečenia ústavnou formou Krajský súd Trenčín konštatoval, že intenzita ochranného liečenia nemá byť prioritne závislá od závažnosti činu inak trestného; závažnosť činu by sa však pri rozhodovaní o ochrannom liečení aj tak mala brať do úvahy. Dôvodom pre takýto postup je podľa súdu skutočnosť, že ochranné liečenie ústavnou formou je závažné obmedzenie osobnej slobody liečeného, ktoré môže byť dokonca prísnejšie, ako nepodmienečný trest odňatia slobody. S odkazom na túto argumentáciu preto súd rozhodol, že v prípade duševne chorej osoby po mozgovej príhode, ktorá by (pokiaľ by bola príčetná) spáchala len verbálne prečiny, je namieste uložiť len ambulantné ochranné liečenie.

Právna veta:

Krajský súd poukazuje na to, že ochranné liečenie ústavnou formou je mimoriadne závažným obmedzením osobnej slobody liečeného, ktoré v niektorých prípadoch môže znamenať väčšiu ujmu ako nepodmienečný trest odňatia slobody, najmä s poukazom na neurčitost jeho trvania. Je preto nevyhnutné zisťovať zákonné podmienky pre jeho uloženie s mimoriadnou starostlivosťou. Napriek tomu, že intenzita ochranného liečenia nie je v prvom rade určovaná závažnosťou činu inak trestného, či úmernosťou k spáchanému činu, ale potrebou liečby nepríčetnej osoby a ochranou spoločnosti, je určitá závislosť medzi spáchaným činom a intenzitou ochranného liečenia žiaduca.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Ochranné liečenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 73, § 74
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 99

6. K výkladu skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona

Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6To/8/2017 zo dňa 6. 9. 2017

Anotácia:

Predkladané rozhodnutie bolo vydané Krajským súdom Prešov v prípade prečinu príslušníka Policajného zboru SR, ktorý vykonával činnosti súvisiace s vedením motorových vozidiel v informačnom systéme evidencie vozidiel. Príslušník sa mal dopustiť trestného činu tým, že vykonal evidenčný úkon prevodu dražby motorového vozidla bez overenia pravosti dokladov od predmetného vozidla a pravosti údajov v nich uvedených (napr. VIN) a porovnania s údajmi priamo na vozidle. Uvedené konanie viedlo k tomu, že nový vlastník a držiteľ motorového vozidla sa nemusel zúčastniť procesu prevodu dražby motorového vozidla na inú osobu a dosiahol oveľa ľahší a rýchlejší prevod.

V odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu príslušník uviedol, že u nijakého vozidla, u ktorého vykonal evidenčné úkony týkajúce sa prevodu, nedošlo k pozmeneniu či sfalšovaniu VIN čísla, preto z jeho konania nemohol mať nikto neoprávnený prospech či neoprávnenú výhodu. Krajský súd Prešov však uzavrel, že v kontexte skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa postačí, keď verejný činiteľ nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci, pričom je nerozhodné, či niekomu skutočne vznikne škoda alebo neoprávnený prospech. Nad rámec uvedeného ďalej súd konštatoval, že v tomto prípade ku vzniku neoprávnenej výhody došlo, pretože držiteľ vozidla získal výhodu spočívajúcu v zjednodušení a urýchlení administratívneho konania oproti iným osobám, ktoré musia dodržať stanovené poradie a podstúpiť formalizované kroky k tomu, aby k evidencii zmeny na ODI došlo.

Právna veta:

- I. Vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obžalovaného, ktoré bolo posúdené ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. Zákona sa škodou rozumie nielen materiálna škoda, ale aj škoda imateriálna, najmä napríklad poškodenie práv fyzickej alebo právnickej osoby. Rovnako neoprávneným prospechom sa rozumie nielen majetkový prospech, ale aj akákoľvek iná výhoda, na ktorú nemá páchatel alebo iná zvýhodnená osoba právo. Znak „v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech“ charakterizuje pohnútku páchatela, takže na dokonanie trestného činu stačí, keď páchatel vedený touto pohnútkou nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci verejného činiteľa, a netreba, aby škoda skutočne vznikla alebo aby páchatel sebe alebo inému skutočne zadovážil neoprávnený prospech.
- II. Práve tým, že jednotlivé osoby pri evidencii zmeny na ODI nemuseli dodržať stanovený postup, teda kontrolu VIN čísla, s čím bezprostredne súvisí aj osobná ohliadka vozidla, vybavenie mimo poradia a bez písomných dokladov obsahujúcich potrebné náležitosti (napr. overenie podpisov na plných mociach na prepis a pod.), dosiahli oproti iným osobám neoprávnenú výhodu spočívajúcu v značnom zjednodušení a urýchlení tohto administratívneho konania.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Zneužívanie právomoci verejného činiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 326
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 329

7. Ku kritériám pri určovaní obvyklého pobytu dieťaťa podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 9CoP/34/2017 zo dňa 12. 9. 2017

Anotácia:

Krajský súd Nitra podáva pre potreby slovenskej právnej praxe v predkladanom rozhodnutí obšírnejší výklad ustanovenia čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Predmetné ustanovenie je rozhodujúce pre stanovenie právomoci súdov členských štátov Európskej únie vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu a ako kritérium pre určenie právomoci stanoví obvyklý pobyt dieťaťa v členskom štáte v čase začatia konania.

Krajský súd Nitra prijal ohľadom vyššie uvedeného nariadenia vo veci určenia obvyklého pobytu výklad, podľa ktorého sa obvyklý pobyt musí určiť v každom prípade individuálne podľa existujúcich okolností; skutočnosť, v akom štáte sa dieťa fyzicky nachádza, nie je jediným rozhodujúcim kritériom. Súd ďalej pripomenul, že okrem centra životných záujmov dieťaťa treba vziať do úvahy pri určovaní obvyklého pobytu aj vek dieťaťa.

Právna veta:

Obvyklý pobyt dieťaťa sa určuje na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenie do sociálneho a rodinného prostredia. Do úvahy treba vziať trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu, štátnu príslušnosť a presťahovanie rodiny do tohto štátu, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti a rodinné a sociálne väzby dieťaťa v danom štáte. Pri posudzovaní obvyklého pobytu je potrebné zobrať do úvahy aj vek dieťaťa.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Právomoc súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 – čl. 8 ods. 1
z. č. 160/2015 Z. z. – § 3
pre ČR: Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 – čl. 8 ods. 1

8. K splneniu podmienok pre podmiennečné prepustenie u recidivistov

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 8Tos/85/2017 zo dňa 11. 9. 2017

Anotácia:

Krajský súd Košice v predkladanom rozhodnutí posudzoval splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v prípade odsúdeného, ktorý splnil všetky formálne podmienky (t. j. vykonanie požadovanej časti trestu odňatia slobody, plnenie svojich povinností a tzv. dobré správanie) pre to, aby bol v zmysle ustanovenia § 66 Trestného zákona podmiennečne prepustený na slobodu.

Krajský súd Košice však v súlade s rozhodnutím príslušného okresného súdu uzavrel, že odsúdený podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nesplňuje, pretože od neho nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Súd v tejto súvislosti konštatoval, že účelom trestu odňatia slobody je motivovať odsúdeného k tomu, aby v budúcnosti povedol riadny život a zároveň minimalizovať riziko jeho recidívy. Na margo uvedeného súd vyslovil názor, že v prípade viacnásobného recidivistu (ktorým bol aj odsúdený v posudzovanom prípade) je riziko sociálneho zlyhania oveľa vyššie. Z tohto dôvodu preto zamietol sťažnosť odsúdeného, ktorého žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody preto nebolo vyhovené.

Právna veta:

- I. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy.
- II. Vychádzajúc zo zákonných podmienok podmiennečného prepustenia podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a po oboznámení sa s hodnotením odsúdeného z ústavu na výkon trestu odňatia slobody sa krajský súd stotožnil v celom rozsahu so záverom okresného súdu, že u odsúdeného nie sú zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu a to z dôvodu, že riziko sociálneho zlyhania, je vzhľadom k jeho osobe veľmi vysoké a resocializačná prognóza je nepriaznivá. O tom svedčí aj to, že odsúdený bol 14-krát súdne trestaný. Aj podľa názoru krajského súdu v danom prípade odsúdený spĺňa len formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, t. j. vykonanie zákonnej časti uloženého trestu, avšak vzhľadom k jeho osobe, predchádzajúcemu životu odsúdený svojím správaním a konaním nepreukázal polepšenie v takom rozsahu a význame, aby sa od neho dalo očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 300/2005 Z. z. – § 66
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 88

9. Podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 3Tos/76/2017 zo dňa 14. 7. 2017

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v predkladanom rozhodnutí posudzoval splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to na základe sťažnosti prokurátora, ktorý poukazoval na to, že pre podmiennečné prepustenie neboli v danom prípade splnené materiálne podmienky s tým, že riziko sociálneho zlyhania odsúdeného bolo vyhodnotené ako stredné a resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako menej priaznivá.

Krajský súd Trenčín podmienky preskúmal a zistil, že stredné riziko sociálneho zlyhania odsúdeného bolo stanovené s prihliadnutím na vek odsúdeného, dosiahnuté vzdelanie odsúdeného a vzdelanie odsúdeného. V tejto súvislosti Krajský súd Trenčín upozornil, že pri hodnotení rizika sociálneho zlyhania (resp. v zmysle ustanovenia § 66 Trestného zákona vyhodnotenia, či odsúdený v budúcnosti povedie riadny život) sa nesmie brať do úvahy vek, dosiahnuté vzdelanie a pohlavie odsúdeného, pretože by išlo o porušenie základných ľudských práv odsúdeného – t. j. porušenie zákazu diskriminácie na základe veku, vzdelania a pohlavia stanoveného prakticky všetkými dohovormi o základných ľudských právach a slobodách, ktoré sú záväzné aj pre Slovenskú republiku.

Právna veta:

- I. Podľa názoru krajského súdu záver okresného súdu o splnení aj zákonnej podmienky na podmiennečné prepustenie odsúdeného v danom prípade, ktorou podmienkou je možnosť rozumne očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, má oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Ako nepochybne vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, odsúdený je prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody a trest vykonáva v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Jeho doterajšie správanie počas výkonu trestu je v úplnom súlade s ústavným poriadkom, pracuje bez zistených závad a zapája sa aj do činností pre všeobecný rozvoj jeho osobnosti. Z hodnotenia riaditeľa ústavu tiež vyplýva, že je zaradený na práce s dohľadom mimo ústav, kde tiež rešpektuje a plní príkazy, dodržiava zásady bezpečnosti práce. Na základe uvedených skutočností aj podľa názoru krajského súdu nie je možné dospieť k záveru, že u odsúdeného, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, by nebol napĺňaný výchovný účel tohto trestu tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák. a že by správanie odsúdeného svedčilo len o jeho schopnosti prispôbiť sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody.
- II. Pokiaľ prokurátor v dôvodoch odvolania poukazoval na záver riaditeľa ústavu, podľa ktorého je u odsúdeného stredné riziko zlyhania, podľa názoru krajského súdu tento záver riaditeľa ústavu nemožno brať v danom prípade za smerodajný. Zo spisového materiálu vyplýva, že uvedené riziko riaditeľ stanovuje na základe akéhosi formulára, v ktorom sa k určitým skutočnostiam pridáva bodové ohodnotenie. V danom prípade u odsúdeného bolo určené skóre 6 bodov. V uvedenom formulári sa okrem iného uvádza, že za vek odsúdeného bol určený 1 bod, za pohlavie odsúdeného bol určený 1 bod a za dosiahnuté vzdelanie bol určený 1 bod (spolu 3 body). Podľa názoru krajského súdu vyhodnocovanie rizika zlyhania u toho ktorého konkrétného odsúdeného na základe negatívneho hodnotenia vyššie uvedených troch kritérií vykazuje znaky diskriminácie z dôvodu veku, pohlavia a dosiahnutého vzdelania, zákaz ktorej diskriminácie je zakotvený prakticky vo všetkých medzinárodných dohovoroch o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorým pristúpila Slovenská republika.

Právna oblasť: Trestné právo hmotné

Právny inštitút: Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 66
pre ČR: 40/2009 Sb. – § 88

10. K podstate inštitútu prikázania/delegácii veci z dôvodu vhodnosti v zmysle nového CSP

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Ndc 14/2017 zo dňa 23. 11. 2017

Anotácia:

V konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín podal žalovaný návrh na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Okresnému súde Pezinok, dôvodiac tým, že vedenie konania na miestne príslušnom súde je z dôvodu jeho vzdialenosti pre obe strany finančne i časovo nevýhodné, pričom v spore nie je daná výlučná miestna príslušnosť. Žalobkyňa sa k návrhu nevyjadrila.

Právna veta:

V danom prípade žalovaný odôvodňuje vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu výhradne vzdialenosťou miestne príslušného súdu od sídla žalovaného, resp. bydliska žalobkyne. Uvedený dôvod však nevykazuje charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad že strana konania nemá bydlisko v obvode miestne príslušného súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súde. Je tiež potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že s návrhom neprejavila súhlas žalobkyňa.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Prikázanie veci, Delegácia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 39 ods. 2

11. K dokazovaniu platobnej neschopnosti dlžníka pre naplnenie objektívnej stránky trestného činu zvýhodňovania veriteľa

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 61/2016 zo dňa 27. 10. 2017

Anotácia:

Rozsudkom okresného súdu bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania prečinu zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tým, že ako konateľ spoločnosti zmaril uspokojenie pohľadávky svojho veriteľa vzniknutej tak, že previedol nehnuteľnosti patriace spoločnosti na základe kúpnych zmlúv na veriteľa, pričom finančné prostriedky získané z predaja týchto nehnuteľností nepoužil na pomerné uspokojenie pohľadávok spoločnosti, ale na započítanie s pohľadávkami len jedného z veriteľov, a to započítaním a na viac, vykonaným znaleckým dokazovaním z odvetvia ekonomiky bolo zistené, že obvinený uprednostnil a uspokojoval iných veriteľov a nie poškodeného, čím spôsobil spoločnosti škodu vo výške 8 137,15 eur. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov.

Obvinený trval na tom, že tak okresný súd, ako aj krajský súd zistený skutkový stav nesprávne podriadili pod právnu kvalifikáciu prečinu zvýhodňovania veriteľa, a to napriek tomu, že to z ustálených dôkazov vôbec nevyplynulo.

Právna veta:

Okolnosť, že dlžník nie je schopný splácať svoje splatné záväzky, musí byť náležite objasnená tak, aby ju nebolo možné vyvrátiť, inak nemožno objektívnu stránku trestného činu zvýhodňovania veriteľa považovať za naplnenú.

Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že pri dokazovaní platobnej neschopnosti dlžníka treba vychádzať z toho, že za platobne neschopného sa nepovažuje dlžník, ktorý odmieta uhrádzať niektoré finančné záväzky, a že teda treba odlišovať prípady, keď dlžník nehradí svoje záväzky, preto, že ich hradiť nemôže, od situácie, keď ich hradiť nechce. Prihliadať treba tiež na to, že na naplnenie predmetného znaku nestačí ani len krátkodobá, či bežná (dočasná) neschopnosť dlžníka uhrádzať svoje splatné záväzky. Dobu, po ktorú dlžník nie je schopný uhrádzať svoje splatné záväzky, treba posúdiť vždy s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, a to aj vzhľadom na pravidlá riadneho hospodárenia, ako aj konkrétne hospodárske pomery toho ktorého dlžníka s prihliadnutím aj k tomu, či dlžník bude mať objektívnu možnosť, aby prípadne svoj stav platobnej neschopnosti v dohľadnej dobe zvrátil. Zároveň, podporne vychádzajúc zo zákona o konkurze, treba brať zreteľ na formu úpadku dlžníka, keďže predĺženie, na rozdiel od platobnej neschopnosti, nie je znakom skutkovej podstaty trestného činu zvýhodňovania veriteľa.

Právna oblasť: Konkurzné právo, Trestné právo

Právny inštitút: Zvýhodňovanie veriteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 300/2005 Z. z. – § 240
7/2005 Z. z. – § 3

12. Rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR nemožno zahrnúť do pojmu „ustálená rozhodovacia prax“

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 129/2017 zo dňa 31. 10. 2017

Anotácia:

Predmetom sporu je posúdenie dovolania dovolateľky, ktoré podala z dôvodov podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) zák. č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu považuje v dovolaní napadnutých výrokoch (III. a V.) za nezákonné a nespravodlivé.

Právna veta:

Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovanne vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. S prihliadnutím na čl. 3 C. s. p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespadajú. Ak teda dovolateľka v dovolaní poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR ako na rozhodnutia spadajúce pod ustálenú rozhodovacia prax odvolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri riešení právnej otázky zachovania súrodeneckých väzieb pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov odklonil, tak uvedenú argumentáciu dovolateľky nemožno považovať za súladnú s ust. § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dovolanie, Základné princípy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 421 ods. 1 písm. a) a c), čl. 3

13. K prípustnosti dovolania z dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 5/2017 zo dňa 31. 10. 2017

Anotácia:

Najvyšší súd posudzoval prípustnosť dovolania žalobkyne v danom prípade z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP]; v rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný tiež podľa § 421 CSP.

Právna veta:

V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP). Dovolať je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 CSP. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 419 a § 420, § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c)

14. K otázke účastníctva v umorovacom konaní

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 139/2016 zo dňa 31. 10. 2017

Anotácia:

Predmetom sporu bolo posúdenie otázky účastníctva v umorovacom konaní.

Právna veta:

Napriek doslovnému zneniu citovaného ustanovenia § 185k O. s. p. (bez podstatnej zmeny prevzatého do dnešného § 317 ods. 2 C. m. p.) treba podľa názoru dovolacieho súdu pri jeho výklade, s prihliadnutím k zásade spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov, vyplývajúcej v minulosti z ustanovení § 1 a 2 O. s. p. a dnes z Čl. 2 ods. 1 Základných princípov C. s. p. i C. m. p., uplatniť pri záujme o korektné zodpovedanie otázky účastníctva v umorovacom konaní širší (extenzívny) výklad a za účastníka preto považovať každého, o kom súd už v čase vydania vyzývacieho uznesenia (v zmysle § 185m ods. 2, resp. aj ods. 3 O. s. p.), resp. dnes v čase vydania uznesenia o upovedomení o začatí umorovacieho konania (tu por. tiež § 317 ods. 1 a § 321 C. m. p.) dôvodne predpokladá, že by mohol byť dotknutý na svojich právach a mať námietky proti návrhu na umorenie listiny, a komu z tohto dôvodu má povinnosť aj doručiť uznesenie. Právo na doručenie uznesenia v takomto prípade zakladá zároveň právo na podanie odvolania proti nemu. Ak sa odvolací súd v prejednávanej veci a pred ním ani okresný súd neriadili takýmto výkladom, ale uprednostnili výklad užší, založený na prijatí tvrdenia navrhovateľa o vrátení mu zmenky dovolateľkou 2/ a o jej následnej strate, z toho logicky vyplynulo neuvažovanie s neskoršou dovolateľkou 2/ ako osobou, ktorá by mohla mať predmetnú zmenku v držbe alebo uplatniť námietky proti jej umoreniu a takto i nedoručovanie jej vyzývacieho uznesenia, hoci tu evidentne musel byť dôvod predpokladať, že osoba, ktorej sa zo zmenky malo plniť, by pri popieraní tvrdenia o jej strate (resp. aj tomuto tvrdeniu predchádzajúceho tvrdenia o odozdaní zmenky jej vystaviteľovi) právo predložiť zmenku či alternatívne právo uplatniť námietky proti umoreniu využila.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Konanie o umorenie listiny

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 161/2015 Z. z. – § 317 ods. 2, § 321
160/2015 Z. z. – čl. 2 ods. 1

15. K otázke zákonnosti určenia primeranej náhrady za vyvlastnenie správnym orgánom

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sžk 15/2016 zo dňa 8. 11. 2017

Anotácia:

V predmetnom prípade bola medzi účastníkmi konania kľúčová otázka zákonnosti určenia primeranej náhrady za vyvlastnenie správnym orgánom.

Právna veta:

Podľa názoru kasačného súdu skutočnosť, že trhovú cenu je určená znaleckým posudkom, nezavahuje správny orgán povinnosti postupovať v súlade so zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb.) a úplne a presne zistiť skutočný stav, týkajúci sa primeranej náhrady za vyvlastnenie (§ 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb., § 4a ods. 4 zákona č. 175/1999 Z.z., § 3 ods. 5, § 32 ods. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb.). Správny orgán je teda povinný skúmať, či návrh náhrady je zákonný, resp. či ide o primeranú náhradu za vyvlastňované pozemky. O to viac to platí v prípade, že zo strany dotknutého vlastníka boli vznesené vážne výhrady proti navrhutej náhrade za vyvlastnenie, hoci podloženej znaleckým posudkom.

Na odborné posúdenie zistenia primeranej náhrady za vyvlastnenie a objasnenie nezrovnalostí pri zisťovaní navrhutej ceny mal správny orgán možnosť, použiť primerane § 36 zákona č. 71/1967 Zb., ustanoviť znalca, ktorý by nebol žiadnym spôsobom (ani na základe zadania) viazaný na navrhovateľa vyvlastnenia. Znaleckým posudkom, obstaraným si stavebným úradom, určí sa potom zákonom požadovaná primeraná náhrada za vyvlastňované pozemky v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom ako cena rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite.

Právna oblasť: Správne právo, Stavebné právo

Právny inštitút: Znalci, Náhrada za vyvlastnenie, Prechod vlastníctva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 71/1967 Zb. – § 3 ods. 1, § 46, § 36
175/1999 Z. z. – § 4a ods. 4
50/1976 Zb. – § 111 ods. 2